

Sygn. akt VIII U 1868/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtol

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2014 r. w Gliwicach

sprawy W. O. (O.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek odwołania W. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 14 sierpnia 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. O. prawo do emerytury pomostowej poczynając od 29 maja 2014 roku.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt. VIII U 1868/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 sierpnia 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu W. O. prawa do emerytury pomostowej z uwagi na niespełnienie przesłanek stażowych warunkujących prawo do świadczenia określonych w art. 4 ust 2 i 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz.1656).

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia, gdyż w okresie zatrudnienia zakwestionowanym przez ZUS wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie B, dziale IV, poz. 2 załącznika do Rozp. RM z 7.02.1983r. Wniósł również o dopuszczenie dowodu z przesłuchania wskazanych świadków oraz dowodu z akt tut. Sądu w sprawach VIII U 2648/03, VIII U 780/09, VIII U 567/09.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, wskazując na podstawę faktyczną i prawną zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony W. O. urodził się w dniu (...)

W dniu 7 maja 2014r. złożył wniosek o emeryturę pomostową.

W dniu 25 lipca 2014r. ZUS wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

Ustalono, że skarżący legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 37 lata i 29 dni, na dzień wydania decyzji ukończył 60 lat życia i nie pozostawał w zatrudnieniu.

Do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych organ rentowy uznał ubezpieczonemu okres zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. od 1 stycznia 2009r. do 31 stycznia 2012r. na podstawie złożonych przez spółkę druków (...). Natomiast nie zaliczył ubezpieczonemu pozostałego okresu zatrudnienia w ww. spółce i jej poprzednikach prawnych – (...) sp. z o.o. w G. i (...) sp. z o.o. w G. (dwukrotna zmiana firmy na „E. (...) - BATERIE” i później (...)), tj. okresu

- od 23 listopada 1982r. do 31 grudnia 2008r. na następujących stanowiskach: monter akumulatorów, lutownik, kontroler jakości, pracownik cementacji i suszenia płyt, , pracownik fizyczny, operator pastowni, utrząsalni i linii montażowej oraz operator urządzeń odlewniczych, ponieważ w świadectwie pracy w warunkach szczególnych z dnia 6 czerwca 2014r. pracodawca nie określił charakteru wykonywanej pracy ubezpieczonego ściśle według rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983r.

Pracodawca w ww. świadectwie pracy w warunkach szczególnych za podstawę prawną uznania prac wykonywanych na ww. stanowiskach wskazał załącznik do zarządzenia Nr 6 i 7 M.. H.. i P.. (...) z dnia 18 i 19 maja 1983r. w sprawie wykonywania prac w szczególnych warunkach w niektórych zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. U. z 1983r., nr 8, poz. 43 ze zm) – wykaz B, dział IV, poz. II.

Niezmiennym przedmiotem działalności zakładu pracy ubezpieczonego, mimo przekształceń własnościowych, było przetwórstwo ołowiu w cyklu technologiczno-produkcyjnym, począwszy od zakupu sztab, „gąsek” ołowiu, poprzez jego przeróbkę, aż do wytworzenia gotowych produktów w postaci akumulatorów ołowianych oraz ogniwi i baterii trakcyjnych, stacyjnych oraz ołowianych. Ubezpieczony w całym spornym okresie zatrudnienia wykonywał prace na różnych stanowiskach w zależności od polecenia pracodawcy, jednak w tym samym miejscu pracy - obszernej hali produkcyjnej, bez wydzielonych stanowisk pracy (białe linie na podłodze wyznaczały granice stanowisk), gdzie odbywał się cały cykl przetwórczy. Jako monter akumulatorów składał pośrednie części uzyskane w trakcie procesu produkcyjnego na hali, a gotowy wyrób – akumulator, spawał ołowiem części ołowiane, zgrzewając czy lutując. L. używając za pomocą palnika łączył zestawy płyt i innych detali ołowianych. Kontroler jakości, oprócz wykonywania czynności na wszystkich stanowiskach na hali w zależności od polecenia służbowego, sprawdzał jakość wykonywanych detali, kratek, płyt, proszku ołowiowego, parametrów technologicznych, przez ważenie, gradowanie, demontaż, pobieranie próbek itd. Pracownik cementacji i suszenia był odpowiedzialny za proces utwardzania i suszenia płyt ołowianych poprzez umieszczanie ich w wannie wypełnionej elektrolitem, następnie po określonym czasie opróżniał wannę, wyciągał utwardzone płyty i umieszczał je na stojakach - paletach, skąd trafiały do pieca w celu suszenia. Operator pastowni (paściarek) zajmował się wypełnianiem kratek masą czynną i smarowaniem płyt akumulatorowych pastą ołowianą. Operator utrząsalni - płyty ołowiane zakładał na dynele, koszulki, w których napełniane były proszkiem ołowiu. Operator urządzeń odlewniczych ręcznie przygotowywał odlew, oczyszczał, przetapiał wsad (napełnianie ciekłym ołowiem form odlewniczych) obsługiwał piec i w końcowym etapie uzyskiwał gotowy odlew, który po wystudzeniu oczyszczał, obrabiał. Sąd ustalił, iż przypisanie ubezpieczonemu stanowiska pracownika fizycznego przez trzy miesiące w 2003r. było wyrazem praktyki ówczesnego pracodawcy do powierzenia pracownikom stanowisk pracy umożliwiających kierowanie ich do wszystkich prac na hali produkcyjnej w zależności od potrzeb. Pracownicy, w tym ubezpieczony, posiadali wszystkie uprawnienia, dlatego mogli wykonywać różne prace w ramach jednego stanowiska pracy.

Z tytułu szczególnych warunków związanych z bezpośrednim kontaktem z ołowiem –zapylenia, oparów, wysokiej temperatury, hałasu, pracownicy wykonywali pracę w odzieży ochronnej – długich fartuchach, rękawicach skórzanych i w specjalnych maskach oraz otrzymywali posiłki regeneracyjne i dodatek do wynagrodzenia. Pracownicy poddawani byli również badaniom kontrolnym w celu sprawdzenia stężenia ołowiu we krwi i moczu. Mimo to na terenie zakładu odnotowywano przekroczenie najwyższych dopuszczalnych stężeń ołowiu, w konsekwencji zdarzało się, że u pracowników w wyniku badań wykrywano przekroczenie stężenia we krwi ołowiu i odsuwano ich wówczas od pracy przy produkcji ołowiu. W przypadku ubezpieczonego miało to miejsce od 14 lipca 2005r. do października 2005r.

Zgodnie z wnioskami biegłego D. S. w opinii sądowej sporządzonej na zlecenie Sądu w sprawie VIII U 567/09 rozróżnia się prace związane z przetwórstwem ołowiu wymienione w wykazie A, dział III, pkt 36 i wykazie B, dział IV poz.2, w zależności od sposobu wykonywania prac czy czasu narażenia na szkodliwe czynniki. Wnioskiem biegłego było uznanie, iż prace które wykonywane były w omawianym wyżej zakładzie pracy przez pracowników hali produkcyjnej należy zaliczyć do wymienionych w wykazie B.

Wyrokiem Sądu z 15 listopada 2000r. uznany został charakter pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w zakładach (...) Sp. z o.o. i jej poprzednikach prawnych, z uwagi iż nie były one podmiotami w których obowiązywał wykaz stanowisk ustalonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Dlatego też pracodawca ubezpieczonego potwierdził, iż wykonywał on prace w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o e.p.- załącznik nr 1 wykazu prac w warunkach szczególnych pkt 5 i 10, stale i pełnym wymiarze.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, zeznań świadków: J. D., S. K., J. W., J. Ż. oraz odwołującego (zapis rozprawy z dnia 18 listopada 2014r. płyta – k. 31 a.s.) a także w oparciu o akta osobowe ubezpieczonego dołączone do akt sądowych i akta spraw VIII U 567/09, VIII U 780/09, VIII U 2648/03 oraz psima (...) Sp. z o.o. (k. 15 a.s.).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, gdyż były spójne i logiczne, nadto znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym. Świadkowie posiadali wiedzę i rozeznanie co do rodzaju i charakteru pracy ubezpieczonego gdyż wspólnie z nim pracowali bezpośrednio przy przetwórstwie ołowiu. Istotnym jest również okoliczności, iż świadkowie pobierają emeryturę z tytułu warunków szczególnych w wieku obniżonym 55 lat – które to prawo zostało im przyznane prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego w Gliwicach w sprawach VIII U 567/09 (J. W.), VIII U 780/09 (J. D.), VIII U 2648/03 (J. Ż.).

Zgromadzony materiał dowodowy okazał się wystarczający i kompletny do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Przepis art. 3 ust 1 i 3 definiuje pojęcie prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze, a w ust. 4,5 i 7 określa kto na gruncie ustawy o emeryturach pomostowych jest uważany za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 12 ustawy przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Nie było sporne, że ubezpieczony J. K., urodził się po 31 grudnia 1948r. ukończył 60 lat i legitymuje się wymaganym ogólnym okresem składkowym i nieskładkowym oraz nie pozostaje w stosunku pracy oraz po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Kwestią sporną pozostawało ustalenie czy ubezpieczony ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat oraz czy przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 u.e.r.f.u.s., bowiem organ rentowy w zaskarżonej decyzji uznał, iż ubezpieczony udowodnił jedynie 2 lata, 5 miesięcy i 7 dni zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Jak wykazało postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie, stanowisko organu rentowego jest nieprawidłowe. Sąd uznał na podstawie zeznań świadków i pozostałego materiału dowodowego, że ubezpieczony bez względu na nazwę zajmowanego stanowiska w okresie od 23 listopada 1982r. do 31 grudnia 2008r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę w warunkach szczególnych - przy przetwórstwie ołowiu, które to prace są wymienione zarówno w wykazie B. Przy czym dla ustalenia prawa do emerytury pomostowej nie jest istotne, do którego z wykazu zakwalifikować jego pracę, gdyż ustawa wymaga jedynie określenia by była to praca w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy o e.r.f.u.s. a za taką uznać należy niewątpliwie pracę w bezpośrednim kontakcie z ołowiem, przy wykonywaniu czynności z zakresu całego cyklu produkcyjnego akumulatorów: m.in. ręcznym odlewaniu ołowiu, jego pastowaniu, montowaniu akumulatorów, lutowaniu, spawaniu, czyszczeniu, ważeniu, cementowaniu i utrząsaniu. Na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych przez ubezpieczonego wskazuje również okoliczność, iż pracodawca nakładał na pracowników zakładu obowiązek wykonywania pracy w odzieży ochronnej, a z tytułu pracy w warunkach szczególnych wydawał posiłki regeneracyjne, wypłacał dodatki finansowe, monitorował stan natężenia ołowiu na terenie zakładu i w organizmie pracowników przez częste badania specjalistyczne, łącznie z czasowym odsuwaniem od pracy tych pracowników, u których stwierdzono przekroczenie stężenia ołowiu we krwi. Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania jest również przyznanie prawomocnymi wyrokami sądowymi prawa do emerytury z tytułu warunków szczególnych pracownikom zakładu, którzy świadczyli pracę wraz z ubezpieczonym w spornym okresie i w których to sprawach Sąd ustalał stan faktyczny w oparciu o zeznania ubezpieczonego, którym dawał wiarę i opinie biegłego, który wprost określił prace pracowników zakładu jako prace w warunkach określonych w wykazie B.

Zarzut organu rentowego co do nieścisłości w wystawionym przez pracodawcę świadectwie pracy, także musi upaść wobec faktu, iż charakter pracy wykonywanej w zakładzie został uznany mocą wyroku sądowego za pracę w warunkach szczególnych. Nadto, w postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują ograniczenia dowodowe, jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w

tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Reasumując, wobec spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich wymaganych ustawą przesłanek do uzyskania prawa do emerytury pomostowej, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia od miesiąca ukończenia wieku emerytalnego.